

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
Факультет української філології та літературної творчості
імені Андрія Малишка**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо написання, оформлення і захисту
курсівих робіт на 2 курсі
для студентів спеціальності 061 «Журналістика»
освітньо-професійної програми «Видавнича справа та редагування»**

Київ 2022

УДК 070 : 655.535

М-14

Автор-укладач: Харитоненко О. І., канд. філол. наук, доцент кафедри журналістики НПУ імені М. П. Драгоманова

Рецензенти: Євдокименко І. М., кандидат наук із соціальних комунікацій, асистент кафедри історії журналістики Навчально-наукового інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка
Шемет В. Г., кандидат філологічних наук, професор, заступник декана з навчальної роботи факультету української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка НПУ імені М. П. Драгоманова

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради факультету української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка
Протокол № 1 від 31 серпня 2022 року*

X-20 **Харитоненко О. І. Методичні рекомендації щодо написання, оформлення і захисту курсових робіт на 2 курсі для студентів спеціальності 061 «Журналістика» освітньо-професійної програми «Видавнича справа та редагування» / О. І. Харитоненко ; ф-т української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. – 16 с.**

Видання містить авторську методичну розробку і призначене для студентів спеціальності 061 «Журналістика» (ОПП «Видавнича справа і редагування»), які виконують курсову роботу на 2 курсі. Щороку вони отримують різні завдання, які покликані поступово сформувати певну систему фахових і загальнонавчальних навичок і компетенцій. У межах пропонованої курсової розвиваємо навички опису досліджуваних предметів чи явищ та їхнього порівняльного аналізу. Результати подаються у вигляді виконаних індивідуально презентації та наукової статті, а також збірника наукових праць. Останній виготовлюється колективно, групою. У методичних рекомендаціях описані особливості змісту курсової роботи, вибору теми, оформлення, термінів виконання, захисту.

УДК 070 : 655.535

© О. І. Харитоненко, автор-укладач, 2022
© Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова, 2022

ЗМІСТ

Вступ	3
Загальна характеристика роботи	4
Оцінювання роботи і терміни виконання	4
Вибір теми роботи	5
Підготовка презентації матеріалів дослідження	6
Написання наукової статті	8
Укладання, макетування і редагування збірника наукових праць	15
Захист	15
Список використаної літератури	16

ВСТУП

СЛОВО ДО НАУКОВИХ КЕРІВНИКІВ І СТУДЕНТІВ

На другому, третьому і четвертому курсах студенти виконують курсову роботу, яка покликана сформувати цілий комплекс науково-дослідницьких і професійних компетентностей. Поступово, крок за кроком, вони отримують знання і навички, які дозволяють ефективно працювати з різними науковими проблемами, жанрами, методами, методиками, а також створювати видавничі та медійні продукти.

Перша курсова робота – це, власне, перша спроба самостійного осмислення важливих фахових тем і можливість випробувати себе в ролі укладача і редактора видання. Ми пропонуємо написати наукову статтю на 5-6 сторінок, створити презентацію з відображенням робочих матеріалів дослідження, а потім колективно, разом із іншими одногрупниками укласти і відредагувати збірник наукових праць.

Наукова робота невелика за обсягами, студенти отримують покрокові інструкції для її виконання. У результаті вони навчаються коректно, за допомогою фахових термінів, описувати елементи об'єкту дослідження, робити порівняльний аналіз цих елементів, знаходити спільні й відмінні риси, систематизувати свої спостереження. Природно, тут ще не йдеться про певний рівень наукової новизни чи серйозний масштаб узагальнень. Молоді люди тільки розвивають здатність помічати важливе, прикметне, бачити збіги й розбіжності, називати все це належним чином, спостерігати, думати і робити висновки.

Студенти молодших курсів ще не можуть здійснити вповні самостійний аналіз наукової проблеми, бо їм важко послідовно й цілісно описати якийсь видавничий чи медійний продукт, виробничий процес, вони нечасто вдаються до зіставлення того, що вивчають, зі спорідненими об'єктами, відтак ще не здатні самі цю проблему побачити і усвідомити. Якщо ж повноцінно опанувати ці методи, спокуса бездумного, кон'юнктурного, шаблонного ставлення до такої роботи зникне сама по собі.

Не варто зловживати і обсягами. Написати 30 сторінок тексту – таке завдання не з простих і для досвідчених фахівців. Тому 5-6 сторінок – це оптимальне навантаження: таку роботу цілком можливо самостійно виконати студентіві і, до речі, ретельно перевірити викладачеві. Тож не вимагаймо неможливого і отримуймо цікавість до наукових студій і формування цілком конкретних умінь і навичок.

Колективна робота над збірником наукових статей, з огляду на те, що всі статті на той момент уже написані, теж не надто складне завдання. Однак саме воно продемонструє студентам потребу в усіх редакційно-видавничих процесах і труднощі, які неодмінно виникають при створенні таких видань: від продумування структури, послідовності розміщення публікацій до нюансів уніфікованості оформлення і організації злагодженої роботи колективу над одним твором.

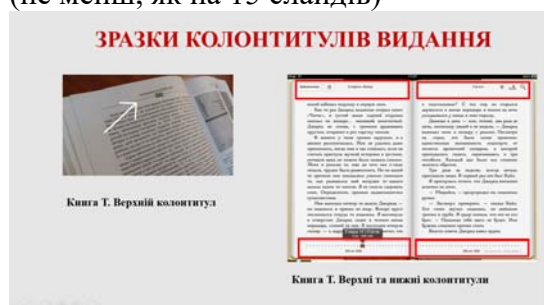
Ми пропонуємо студентам цікаве завдання, сподіваємося, його виконання буде як корисним, так і захопливим. Нагадуємо, що сповідуємо нульову толерантність до плагіату, фальсифікацій і будь-яких форм академічної недоброчесності. Бажаємо успіху!

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**КОЖЕН
СТУДЕНТ ЗДАЄ:**

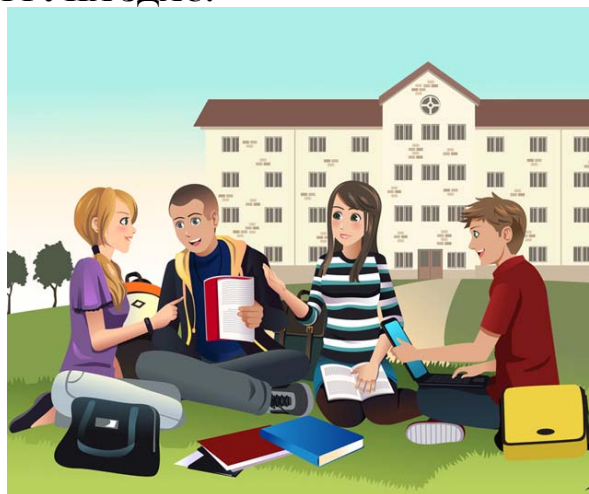
Презентацію, яка містить ілюстрації матеріалів дослідження (не менш, як на 15 слайдів)

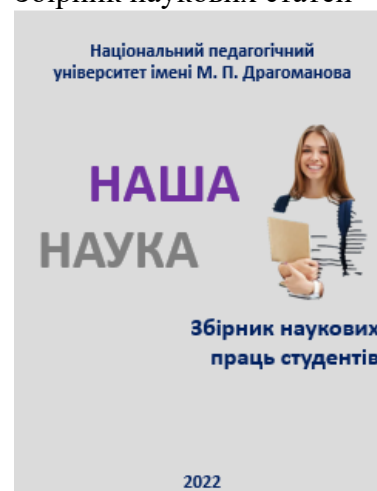
Наукову статтю на 5-6 сторінок

ГРУПА ЗДАЄ:

Збірник наукових статей

ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ І ТЕРМІНИ ВИКОНАННЯ

NB
NB

ТЕРМІНИ. Курсова робота виконується протягом семестру. Конкретні дати виконання кожного з видів робіт встановлює науковий керівник.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ. 1) Презентація, яка містить матеріали дослідження; 2) Стаття; 3) Збірник наукових праць.

ОЦІНЮВАННЯ		
презентація	Змістовність і повнота	10
	Якість оформлення	10
стаття	Зміст	20
	Структура	10
	Грамотність і відповідність науковому стилю	10
збірник	Обсяг і оформлення	10
	Внесок у створення збірника наукових праць	20
захист	Уміння презентувати результати дослідження	10

NB
NB

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Плагіат, фальсифікація та інші види академічної недоброчесності недопустимі.

СПІВПРАЦЯ З НАУКОВИМ КЕРІВНИКОМ. Ігнорування рекомендацій наукового керівника, порушення термінів виконання робіт знижують оцінку.

ВИБІР ТЕМИ РОБОТИ

Для написання наукової статті та створення презентації студент повинен обрати тему. Дамо кілька порад, як це зробити.

Першочергово належить визначитися, на якому матеріалі вам цікавіше здійснювати дослідження: 1) видання (книжкові неперіодичні, газети, журнали, інтернет-видання тощо), або 2) видавництва, або 3) твори (публікації різних видів літератури, різних жанрів тощо), або 4) творчий доробок журналістів чи редакторів.

Потім поміркуйте, що ви хочете аналізувати. Це можуть бути, наприклад, шрифти, типи обкладинок, елементи апарату видань тощо (у випадку, якщо вивчаєте видання); історія, засоби просування книги, книжкова продукція, імідж-стратегії (якщо у фокусі вашої уваги певні видавництва); заголовки, композиція, мова, жанри, фактична точність певних публікацій, особливості стилю (якщо маєте справу з текстами).

Тепер спробуємо сформулювати тему: «Колонтитули в літературно-художніх виданнях “Видавництва Старого Лева” 2021 року», «Книги нон-фікшн видавництва Vivat і “Наш формат” 2020-2022 років», «Заголовки в текстах інтерв'ю видання “Укрінформ”», «Стилістика авторських колонок Ю. Макарова».

Ваш дослідницький інтерес може конкретизуватися, наприклад: «Експериментальні колонтитули в літературно-художніх виданнях “Видавництва Старого Лева” 2021 року», «Тематична палітра книг нон-фікшн видавництва Vivat і “Наш формат” 2020-2022 років», «Інформативність заголовків у текстах інтерв'ю видання “Укрінформ”».

Ще одна рекомендація. У цій курсовій роботі обов'язково має бути порівняльний аналіз, тому продумайте на початку, що і з чим ви будете порівнювати. Наприклад, однотипні видання різних видавництв або такі самі видання одного видавництва, але за різні роки, або ж видання одного видавництва і одного періоду, але абсолютно різні за своєю видовою характеристикою. Зверніть увагу, порівняння мають бути коректними: не варто, наприклад, зіставляти підручник із журналом «Слово і час», бо ці видання абсолютно різні за змістом, типом, читацьким, цільовим призначенням, принципами побудови й оформлення.

NB Враховуючи подані рекомендації та орієнтовний перелік тем, студент формулює тему самостійно (самостійний вибір теми стимулює цікавість студентів) і узгоджує її з науковим керівником. Науковий керівник перевіряє її на відсутність збігів із темами, що захищалися в попередні роки.

NB Тема повинна бути сформульована дуже точно, тобто має містити назви конкретних видань, конкретних видавництв і конкретного періоду.

ПРИКЛАДИ ТЕМ <i>Якщо вам цікаво аналізувати видання</i>	Порівняльний аналіз книжкових серій «Століття» і «Бестселер» видавництва «Фабула» Електронні підручники видавництва «Генега» Структура і оформлення словникової статті в Академічному тлумачному словнику української мови і Cambridge Dictionary
<i>Якщо вам цікаво аналізувати діяльність видавництва</i>	Контент сайтів (або YouTube-сторінок) видавництв «Ранок» і «Навчальна книга – Богдан» Спеціальні пропозиції для читачів від видавництв ArtHuss і Vivat як засіб промоції книг Книжкова продукція 2022 видавництв «Академія» і «Магнолія»
<i>Якщо вас цікавлять певні типи публікацій</i>	Представлення новин інформаційними агентствами «Укрінформ» і УНІАН
<i>Якщо вас цікавлять доробки журналістів і редакторів</i>	Авторські програми Остапа Дроздова Медіаосвітні проекти Оксани Мороз Лариса Івшина про журналістів і журналістику (на матеріалі інтерв'ю з головною редакторкою газети «День»)

ПІДГОТОВКА ПРЕЗЕНТАЦІЇ МАТЕРІАЛІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Презентацію матеріалів дослідження студенти виконують до написання статті, здають, обговорюють із керівником. Звертаємо вашу увагу: у межах цього курсового проєкту презентація візуалізує не результат роботи, а матеріали, які є основою для написання цієї роботи.

Для того, щоб самостійно написати статтю, потрібно зібрати матеріали з теми, систематизувати їх за певними критеріями, описати, зробити порівняльний аналіз.

Наприклад, ви хочете проаналізувати особливості контенту сайтів двох сучасних видавництв.

Крок перший: переглядаємо сайти.

Крок другий: визначаємо, що саме може характеризувати контент сайту і складаємо перелік критеріїв аналізу. Це, до прикладу, можуть бути 1) самопрезентація («Про нас»), 2) рубрики, 3) особливості презентації книг, 4) особливості презентації авторів, 5) зв'язок із читачами тощо (природно, критеріїв має бути більше, кожен із них можна деталізувати).

Крок третій: шукаємо, робимо і оформлюємо ілюстрації до кожного критерію. Пам'ятаймо, що в презентації має бути **не менше 15 слайдів**.

Слайд 1

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КОНТЕНТУ САЙТІВ ВИДАВНИЦТВ «ВСЛ» і «ФОЛІО»

Презентація матеріалів дослідження
студента 2 курсу 207 групи
спеціальності 061 «Журналістика»
ОПП «Видавнична справа та редагування»
Петренко Петра Петровича

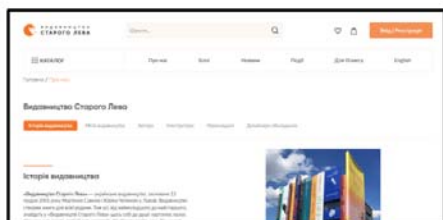
Науковий керівник: канд. філол. наук,
доцент Василенко Василь Васильович

Київ 2022

Слайд 1

САМОПРЕЗЕНТАЦІЯ ВИДАВНИЦТВА

ВСЛ
Коментар

Фоліо
Коментар

Слайд 2

РУБРИКИ

ВСЛ
Коментар

Фоліо
Коментар

Слайд 3

ОСОБЛИВОСТІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ КНИГ

ВСЛ
Коментар

Фоліо
Коментар

Слайд 4

ОСОБЛИВОСТІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ АВТОРІВ

ВСЛ
Коментар

Фоліо
Коментар

Слайд 5...

ЗВ'ЯЗОК ІЗ ЧИТАЧАМИ

ВСЛ
Коментар

Фоліо
Коментар

NB Пам'ятайте, якщо ви не бачите якогось елемента (наприклад, у виданні немає верхнього колонтитула або на сайті видавництва немає засобів для зв'язку з читачами), це привід над цим замислитися, написати про це і зробити висновки – оцінити як недолік чи позитив.

НАПИСАННЯ НАУКОВОЇ СТАТТІ

Найважливіша частина курсової роботи пов'язана з написанням наукової статті.

Наукова стаття – це один із найважливіших творів наукової літератури, в якому вчені подають проміжні чи кінцеві результати свого дослідження.

Працюючи над науковою статтею, обов'язково потрібно пам'ятати:

1) при написанні використовуйте науковий стиль, коректно вживайте фахову **термінологію**;

2) у центрі вашої уваги обов'язково має бути проблема; її потрібно побачити, проаналізувати і зробити висновки; однак ця **проблема вузька, локальна**, тому що викласти на п'яти сторінках масштабну розвідку неможливо (наприклад, важко в межах статті описати якість художнього оформлення сучасних українських літературно-художніх видань загалом, а от особливості ілюстрування обкладинок літературно-художніх видань двох конкретних видавництв за дуже конкретний період – це цілком реально);

3) цей **твір чітко структурований**, тобто кожен із елементів має бути зазначений і розміщений на своєму місці (ПІБ студента і група; ПІБ наукового керівника і його науковий ступінь, звання; заголовок; анотація; ключові слова; вступ, який містить визначення актуальності, мети, об'єкту і предмету дослідження, методів дослідження; теоретична джерельна база; результати дослідження; висновки; перспективи дослідження; література);

4) **оформлення** має відповідати визначеним правилам (шрифт Times New Roman; кегль 14; міжрядковий інтервал 1,5; абзацний відступ 1,25; поля 30 мм – ліве, 10 мм – праве, 20 мм – верхнє й нижнє);

5) **обсяг** такої публікації завжди чітко визначає редакційна колегія збірника, для якого цю статтю готують (у нашому випадку це 5-6 сторінок, або 10-12 тис. знаків із проміжками, або 0,25 авторського аркуша).

Подаємо приклад. Зверніть увагу на шрифтові виділення!

Петренко Петро Петрович, студент 207 групи

Науковий керівник: **Іваненко Іван Іванович**,

кандидат наук із соц. комун., доцент кафедри журналістики

(проміжок)

ЗАГОЛОВОК / ТЕМА

(проміжок)

Анотація, анотація, анотація, анотація, анотація, анотація, анотація, анотація, анотація, анотація, анотація.

Ключові слова: *ключове слово, ключове слово, ключове слово.*

(проміжок)

ВСТУП. Вступ, вступ, вступ, вступ, вступ, вступ, вступ, вступ, вступ, вступ, вступ, вступ, вступ, вступ, вступ. *(1 абзац)*

Актуальність дослідження. Актуальність, актуальність, актуальність, актуальність, актуальність, актуальність, актуальність, актуальність, актуальність. *(1 абзац)*

Мета дослідження. Мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета, мета. *(1 абзац)*

Об'єкт дослідження. Об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт, об'єкт. *(1 абзац)*

Предмет дослідження. Предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет, предмет. *(1 абзац)*

Методи дослідження. Методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи, методи. *(1 абзац)*

Теоретична база дослідження. Огляд наукових джерел, огляд наукових джерел, огляд наукових джерел, огляд наукових джерел, огляд наукових джерел, огляд наукових джерел, огляд наукових джерел. (1-2 абзаци)

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Виклад основного матеріалу дослідження, виклад основного матеріалу дослідження, виклад основного матеріалу дослідження, виклад основного матеріалу дослідження. (Це основна і найбільша за обсягом частина статті)

ВИСНОВКИ (2-4 узагальнення)

1. Висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок.

2. Висновок, висновок, висновок, висновок, висновок, висновок.

ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Перспективи, перспективи, перспективи, перспективи, перспективи. (1 абзаци)

Література (8-15 джерел)

1. Бібліографічний опис джерела, бібліографічний опис джерела.

2. Бібліографічний опис джерела, бібліографічний опис джерела, бібліографічний опис джерела, бібліографічний опис джерела.

3. Бібліографічний опис джерела, бібліографічний опис джерела.

Пояснимо, що означають основні структурні елементи статті.

Анотація – це короткий виклад суті дослідження, призначений для попереднього ознайомлення науковців із змістом публікації. Саме за анотацією дослідники зазвичай визначають, варто чи не варто їм глибше й детальніше ознайомлюватися з самою статтею. Відтак легковажити її змістовності не варто. У 3-4 реченнях опишіть, що аналізували, з якою метою, які висновки вам вдалося зробити. Використовуйте слова-маркери: «описано», «зіставлено», «визначено», «продемонстровано», «з'ясовано» тощо.

Ключові слова – ретельно продумана добірка термінів і понять, які найяскравіше відображають зміст статті. Якщо вони підібрані правильно і влучно відображають тему дослідження, вашу працю прочитають більше читачів. Ключові слова – це, власне, відповідь на пошукові запити.

Актуальність дає відповідь на запитання, чому ви обрали для вивчення саме цю тему. Наукові статті не пишуться тому, що комусь це «просто цікаво» або «хочеться дослідити». Має бути чіткий мотив, який зумовив вашу цікавість певною проблематикою. Наприклад, *конкретна проблема у фокусі уваги багатьох вчених, але певні аспекти залишаються не розглянутими, і ви прагнете привернути увагу наукової спільноти саме до них. Або: є реальна проблема, яка зумовлює певні негативні тренди, і ви докладаєтеся до її вирішення (поширення фейкових новин – інструмент сучасних інформаційних війн, тому потрібно вдосконалювати методики їх виявлення і спростування).*

Мета передбачає лаконічний виклад того, що заплановано з'ясувати в дослідженні.

Об'єкт дослідження – це ті конкретні джерела, на матеріалі яких ви досліджуєте проблему, і ті конкретні елементи, які є предметом вашої уваги в цих джерелах. Наприклад, *коментарі в рубриці «Думки» інформаційного агентства УНІАН.*

Предмет дослідження пов'язаний із проблемою, яку студент взявся проаналізувати і конкретними аспектами її дослідження. Наприклад, *індивідуально-авторський стиль коментарів в рубриці «Думки» інформаційного агентства УНІАН.*

Методи дослідження. В науці загалом і науковій галузі соціальних комунікацій сформовано багато методів дослідження. З усіма ними ви познайомитеся дещо пізніше. У межах курсової роботи на другому курсі вам належить навчитися правильно й детально описувати об'єкт дослідження і порівнювати його складові, тому слід попрактикуватися у використанні методів *спостереження, опису, аналізу (розчленування, поділу),*

групування, зіставлення, узагальнення. У статті вам належить не лише зазначити ці методи, а й описати, з якою метою, для чого використовувався кожен із них. Наприклад, «Метод спостереження був використаний для виявлення у виданнях усіх засобів шрифтових виділень. Методи аналізу й групування допомогли з'ясувати, які з них є для цих типів видань типовими, а які використані факультативно. Метод зіставлення (порівняння) дозволив зробити висновки про розбіжності шрифтових виділень у наукових і довідкових виданнях».

Теоретична база дослідження. Для того, щоб написати статтю, ви повинні ознайомитися з науковою літературою на цю тему; з'ясувати, якими є основні напрямки її вивчення; усвідомити, які аспекти розкриті максимально повно, а які майже не розглядалися; які питання викликають у науковців дискусії. Потім все це потрібно стисло описати в 2-3 абзацах. Наприклад:

Нині сформувався кілька напрямків дослідження букварів. Науковці глибоко вивчають: загальнодидактичні вимоги щодо структурування букваря (М. Вашуленко, Я. Кодлюк); психолого-методичні вимоги до букваря (В. Клименко, В. Помагайба); історію його розвитку (Н. Городівська, І. Козак); перспективи розвитку букваря в умовах реформування сучасної освіти (А. Полякова); особливості художнього та поліграфічного оформлення (О. Авраменко, І. Нілова); посилення виховної функції букваря (Н. Кузьменко).

Аналіз наукової літератури з цієї теми дозволяє стверджувати: по-перше, історичний розвиток українського букваря вивчається переважно до середини ХХ сторіччя; видання ж значної частини радянського періоду і сучасні вивчені менше; по-друге, історія перевидань українського букваря, змін у різних його редакціях не досліджувалась зовсім.

Щоб написати ці два абзаци, вам може знадобитися чимало часу, адже потрібно наукові джерела знайти, перечитати, виокремити в них головне і другорядне, порівняти одне з одним і зробити таке оглядове узагальнення. Однак без цього ви ніколи не зрозумієте, в якому напрямку рухатися в своєму дослідженні.

Як шукати і опрацьовувати наукові джерела? Пошук наукових досліджень із теми часто нагадує журналістське розслідування і здійснюється за так званим «правилом равлика»: ви поступово переходите від очевидних джерел до тих, про які на початку навіть не підозрювали, аж до тих пір, поки не отримаєте відповіді на питання, які вас цікавили. Часто ця робота може бути дуже захопливою. Відомий письменник і науковець Умберто Еко навіть порівняв її з першим коханням.

Є кілька алгоритмів пошуку наукових джерел:

1) здійснюєте пошук в каталогах і репозитаріях наукових бібліотек (зверніть увагу, сучасні бібліотеки пропонують нам не тільки паперові й електронні каталоги, але й доступ до відкритих архівів електронних публікацій);

2) переглядаєте наукові й виробничо-практичні часописи; робите вибірку джерел, які стосуються вашої теми; формуєте список літератури і опрацьовуєте його; поступово доповнюєте цей список літератури джерелами, які ви знайшли;

3) знаходите (наприклад, шляхом пошуку в Інтернеті) і опрацьовуєте статтю / монографію / розділ підручника; звертаєте увагу на список використаної літератури; знаходите вказані там джерела і опрацьовуєте їх.

NB

Пам'ятайте, яким би не був пошук, джерела, до яких ви звертаєтесь, мають бути авторитетними. Такими можуть бути довідники, монографії, підручники, статті в наукових часописах, тези наукових конференцій, публікації у виробничо-практичних часописах. У жодному випадку це не можуть бути матеріали «Студопедії» чи подібних інтернет-ресурсів.

Зверніть увагу, в Інтернеті, як і в бібліотеці, можна і потрібно шукати літературу, але обирати для вивчення варто не все, що пропонує пошукова система, а тільки фахові, визнані науковцями і професіоналами публікації.

ПЕРЕЛІК РЕСУРСІВ, ЯКИМИ ВАРТО ПОСЛУГОВУВАТИСЯ

- NB** **Наукова бібліотека нашого університету**
Сайт: <https://lib.npu.edu.ua>
Електронний каталог: <http://surl.li/cxdzv>
Репозитарій (повнотекстовий архів публікацій викладачів університету): <http://surl.li/cxeam>
Студенту: <https://lib.npu.edu.ua/studentu>
Оформлення бібліографічних списків: <http://surl.li/cxaeac>
Електронна доставка документів: <http://surl.li/cxaeai>
Доступ до повнотекстових баз даних і цифрових бібліотек: <https://lib.npu.edu.ua/resursy>
- NB** **Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського**
Сайт: <http://www.nbuv.gov.ua>
Електронні каталоги: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554>
Наукова періодика України: <http://surl.li/rocn>
- NB** **Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого**
Сайт: <https://nlu.org.ua>
Електронні каталоги і картотеки: <https://nlu.org.ua/article.php?id=2>
- NB** **Наукові часописи (звертайте увагу на рубрику «Архів»)**
«Актуальні питання масової комунікації»: <http://comstudies.org>
«Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка»: <http://surl.li/cxefi>
«Вісник Книжкової палати»: <http://surl.li/cxecl>
«Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації»: <http://surl.li/cxeda>
«Журналістика»: <http://surl.li/cxeco>
«Інтегровані комунікації»: <https://intcom.kubg.edu.ua/index.php/journal>; <http://surl.li/cxgkb>
«Квалілогія книги»: <http://surl.li/cxedr>
«Комп'ютерні технології друкарства»: <http://surl.li/cxeed>
«Наукові записки інституту журналістики імені Тараса Шевченка»: <http://www.scientific-notes.com/en/about-us>
«Образ»: <https://obraz.sumdu.edu.ua>; <http://surl.li/cxgkh>
«Обрії друкарства»: <http://horizons.vpi.kpi.ua>; <http://surl.li/cxgkt>
«Поліграфія і видавнича справа»: <http://pvs.uad.lviv.ua/uk/archive>; <http://surl.li/cxgkv>
«Теле- та радіожурналістика»: <http://surl.li/cxebl>; <http://surl.li/cxgla>
Communication Research: <https://journals.sagepub.com/home/crx>
Digital Journalism: <https://www.tandfonline.com/journals/rdij20>
Journal of Creative Communications: <https://journals.sagepub.com/home/crc>
Journalism: <https://journals.sagepub.com/home/jou>
Journalism Practice: <https://www.tandfonline.com/journals/rjop20>
Journalism Studies: <http://surl.li/cxenz>
The International Journal on Media Managment: <http://surl.li/cxenk>
Environmental Communication: <https://www.tandfonline.com/journals/renc20>
Media, Culture & Society: <https://journals.sagepub.com/home/mcs>
Mediterránea (Середземноморський журнал комунікацій): <http://surl.li/cxemv>
- NB** **Виробничо практичні та медіааналітичні ресурси**
Академія викладачів журналістики (Український інститут медіа та комунікацій): <https://www.jta.com.ua>
Академія української преси: <https://www.aup.com.ua/en/mainen>
Державний комітет телебачення і радіомовлення України: <http://comin.kmu.gov.ua/>
Інститут масової інформації: <http://www.imi.org.ua>
Книжкова палата України: <http://www.ukrbook.net>
Комісія журналістської етики: <https://cje.org.ua>; <http://surl.li/cxeyn>
Національна спілка журналістів України: <https://nsju.org>
Центр медіадосліджень (США): www.mrc.org
Центр громадянської журналістики: www.citmedia.org
«Детектор медіа» (включно MediaSapiens): <https://detector.media> (<https://ms.detector.media>)
«Читомо»: <https://chytomo.com>
«Редакторський портал»: <https://redactor.in.ua>
«Медіаосвіта і медіаграмотність» від АУП: <https://medialiteracy.org.ua>
«Телекритика»: telekritika.ua
«Книжковий огляд»: <http://surl.li/cxews>
«Як не стати овочем»: <http://surl.li/cxfad>; <https://www.facebook.com/inforules>
- NB** **Повнотекстові бази даних**
Google академія <https://scholar.google.com.ua>
Scopus, Web of Science

Як описувати і цитувати наукові джерела?

Пам'ятайте, будь-яке джерело, до якого ви звертаєтесь, має автора чи авторів. Усе, що написано іншою людиною, це результат її кропіткої, тривалої інтелектуальної праці. За жодних обставин не привласнюйте ні чужих думок, ні чужих слів. Навчіться відокремлювати чужий текст від свого. Якщо вам потрібно навести твердження вчених, робіть це так:

1) оформте їх як цитату, згадавши про автора і давши посилання на джерело, наприклад:

М. Найєм у книзі «Двобій за правду» зазначає: «Журналіст завжди має розуміти, що запитує не він, а люди» [3, с. 31].

2) перефразуйте, але обов'язково згадайте автора і джерело, наприклад:

Як зазначає М. Найєм, журналіст під час інтерв'ю має запитувати не про те, що цікавить особисто його, а про те, що цікавить людей (читачів, глядачів) [3, с. 31].

3) якщо ви не наводите конкретних тверджень, а загалом характеризуєте чужу працю, можна просто дати посилання на джерело, наприклад:

Сьогодні є чимало публікацій, які містять конкретні рекомендації журналістів-практиків щодо інтерв'ювання [2; 3; 7; 10].

NB Посилання на джерела подають у квадратних дужках: [3, с. 31]. Перша цифра вказує на номер джерела в списку використаної літератури. Друга цифра позначає сторінку, з якої взято цитату. Відділяються ці дані комою.

Якщо в посиланні вказується кілька першоджерел, подаємо їх через крапку з комою: [2; 3; 7; 10] або [2, с. 52; 3, с. 16; 7, с. 135; 10, с. 102].

Як оформити список літератури? Сьогодні існує чимало стилів оформлення джерел у списках літератури. Обирати стиль варто з урахуванням політики видання, де ви збираєтесь публікувати статтю. Крім того, всі джерела варто оформлювати в одному стилі.

Ознайомитися з різними стилями можна на сайті бібліотеки університету: <https://lib.npu.edu.ua/posluhy/oformlennya-bibliografichnikh-spiskiv>

Для оформлення списку літератури після статті скористайтеся одним із зразків (попередньо домовтеся в групі, який із цих стилів буде використовуватися в збірнику наукових праць, і дотримуйтеся саме його):

<p>Приклади бібліографічного опису в списках використаної літератури: http://surl.li/cxhbg</p> <p>Книга одного автора Куляс П. П. Система – проти автоматизму суржику: редакторський погляд : навч. посіб. / П. П. Куляс. –2-ге вид, розшир. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – 293 с.</p> <p>Книга двох або трьох авторів Калакура Я. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О. Рафальський, Ю. Юрій. – Київ : ПІЕНД, 2015. – 496 с.</p> <p>Книга чотирьох авторів Комунікаційний менеджмент : навч. посіб. / С. С. Артамоненко, М. В. Лощенский, В. Т. Трісун, Т. Т. Приходько. – 3-є вид., доповнене. – Львів : Світ, 2012. – 411 с.</p>	<p>Приклади оформлення позатекстових посилань: http://surl.li/cxhba</p> <p>Книга одного автора Куляс П. П. Система – проти автоматизму суржику: редакторський погляд : навч. посіб. 2-ге вид, розшир. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. 293 с.</p> <p>Книга двох або трьох авторів Калакура Я., Рафальський О., Юрій Ю. Українська культура: цивілізаційний вимір. Київ : ПІЕНД, 2015. 496 с.</p> <p>Книга чотирьох авторів Комунікаційний менеджмент : навч. посіб. / С. С. Артамоненко, М. В. Лощенский, В. Т. Трісун, Т. Т. Приходько. 3-є вид., доповнене. Львів : Світ, 2012. 411 с.</p>
--	---

Книга п'ятьох і більше авторів, зазначення редакторів, упорядників, перекладачів

Мовна освіта у ХХІ столітті: методологія, теорія і практика : колективна монографія / Н. О. Барвіна та ін. ; відп. ред. О. Є. Крсек. – Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. 159 с.

Багатотомні видання

Драгоманов М. П. Вибрані праці : у 3 т. – Київ : Знання України, 2007. – Т. 3. : Літературознавство. – 299 с.

Збірник

Національна культура: єдність у різноманітності : зб. наук. пр. / Нац. акад. мистецтв України. – Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2012. – 351 с.

Автореферат дисертації

Чекалюк В. В. Преса діаспори США : автореферат дис. ... канд. наук з соц. комун. : 27.00.01 «Теорія та історія соц. комунікацій» / Чекалюк Вероніка Василівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2008. – 20 с.

Стандарти

ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. – Видання офіційне. – Уведено вперше ; чинний від 2016. 07. 01. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с.

Закони

Про видавничу справу : Закон України від 05.06.1997 № 318/97-ВР. Редакція станом на 10.07.2022. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. – 1997. – № 32. – С. 206. – URL: <http://surl.li/bcsra> (дата звернення: 20.07.2022)

Журнал

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 8 : Філологічні науки (мовознавство і літ-во) : [зб. наук. праць] – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – Вип. 9. – 155 с.

Тези доповіді

Шерстюк Д. В. Гендерні стереотипи та сексизм в українських онлайн-медіа / Д. Шерстюк // Освіта та наука – 2018 : матеріали звіт.-наук. конф. студентів 16- 20 квітня 2018 року. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. – С. 277–278.

Рецензія

Рожило М. У силовому полі медичної преси / М. Рожило // Журналістика. – 2015. – Вип. 14. – С. 192-195. – Рецензія на книгу: Садівничий В. О. Медична преса Наддніпрянської України середини ХІХ – початку ХХ ст. : монографія. – Дніпропетровськ : Середняк. К., 2015. – 360 с.

Стаття з одним автором

Шептицька, Т. Розстріляне відродження:

Книга п'ятьох і більше авторів, зазначення редакторів і упорядників

Мовна освіта у ХХІ столітті: методологія, теорія і практика : колективна монографія / Н. О. Барвіна та ін. ; відп. ред. О. Є. Крсек. – Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. – 159 с.

Багатотомні видання

Драгоманов М. П. Вибрані праці : у 3 т. Київ : Знання України, 2007. Т. 3. : Літературознавство. 299 с.

Збірник

Національна культура: єдність у різноманітності : зб. наук. пр. / Нац. акад. мистецтв України. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2012. 351 с.

Автореферат дисертації

Чекалюк В. В. Преса діаспори США : автореферат дис. ... канд. наук з соц. комунікацій : 27.00.01 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. Київ, 2008. 20 с.

Стандарти

ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Видання офіційне. Уведено вперше ; чинний від 2016. 07. 01. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.

Закони

Про видавничу справу : Закон України від 05.06.1997 № 318/97-ВР. Редакція станом на 10.07.2022. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1997. № 32. С. 206. URL: <http://surl.li/bcsra> (дата звернення: 20.07.2022)

Журнал

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 8 : Філологічні науки (мовознавство і літературознавство) : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. Вип. 9. 155 с.

Тези доповіді

Шерстюк Д. В. Гендерні стереотипи та сексизм в українських онлайн-медіа. *Освіта та наука – 2018 : матеріали звіт.-наук. конф. студентів 16- 20 квітня 2018 року*. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. С. 277–278.

Рецензія

Рожило М. У силовому полі медичної преси : рецензія на книгу: Садівничий В. О. Медична преса Наддніпрянської України середини ХІХ – початку ХХ ст. : монографія. Дніпропетровськ : Середняк. К., 2015. *Журналістика*. 2015. № 2. С. 192-195.

Стаття з одним автором

Шептицька, Т. Розстріляне відродження:

<p>архівно-кримінальна справа Юрія Вухналя / Т. Шептицька // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 8 : Філологічні науки (мовознавство і літературознавство) : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – Вип. 12. – С. 81-86. – DOI 10.31392/NPU-nc.series 8.2019.12.14</p> <p>Стаття з двома – трьома авторами Афонін О. Рекомендації з удосконалення українського книговидання / О. Афонін, Н. Петрова // Вісник Книжкової палати. – 2011. – С. 1-3.</p> <p>Стаття з чотирма і більше авторами Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. – Вісник ЖНАЕУ. – 2017. – № 1, т. 2. – С. 45–58.</p> <p>Стаття з довідкового видання Степаненко А. В. Освітні товариства в Україні / А. В. Степаненко // Енциклопедія історії України : у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. – Київ : Наукова думка, 2010. – Т. 7. – С. 647–648.</p> <p>Розділ книги Найєм М. Нестерпна легкість буття. Розділ 1 // Найєм М. Двобій за правду. Правила інтерв'ю Мустафи Найєма / Мустафа Найєм. – Київ : Пабулум, 2019. – С. 10-34.</p> <p>Електронний ресурс Українська правда : веб сайт [Електронний ресурс]. – URL: https://www.pravda.com.ua Драгоманов Михайло Петрович // Вікіпедія : веб-сайт. – URL: http://surl.li/cxhsy (дата звернення: 12. 07. 2022)</p>	<p>архівно-кримінальна справа Юрія Вухналя. <i>Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 8 : Філологічні науки (мовознавство і літературознавство) : зб. наук. праць.</i> Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. Вип. 12. С. 81-86. DOI 10.31392/NPU-nc.series 8.2019.12.14</p> <p>Стаття з двома – трьома авторами Афонін О., Петрова Н. Рекомендації з удосконалення українського книговидання. <i>Вісник Книжкової палати.</i> 2011. С. 1-3.</p> <p>Стаття з чотирма і більше авторами Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. <i>Вісник ЖНАЕУ.</i> 2017. № 1, т. 2. С. 45–58.</p> <p>Стаття з довідкового видання Степаненко А. В. Освітні товариства в Україні. <i>Енциклопедія історії України : у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України.</i> Київ: Наукова думка, 2010. Т. 7. С. 647–648.</p> <p>Розділ книги Найєм М. Нестерпна легкість буття. <i>Найєм М. Двобій за правду. Правила інтерв'ю Мустафи Найєма.</i> Київ : Пабулум, 2019. Розд. 1. С. 10-34.</p> <p>Електронний ресурс Українська правда : веб-сайт [Електронний ресурс] URL: https://www.pravda.com.ua Драгоманов Михайло Петрович. Вікіпедія : веб-сайт. URL: http://surl.li/cxhsy (дата звернення: 12. 07. 2022)</p>
---	---

УКЛАДАННЯ, МАКЕТУВАННЯ І РЕДАГУВАННЯ ЗБІРНИКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Укладання, макетування і редагування збірника наукових праць – завершальне завдання в межах курсової роботи. Воно виконується колективно, групою студентів (велика академічна група може бути поділена на дві чи три підгрупи, кожна з яких виготовляє свій збірник наукових праць).

Студенти повинні:

- 1) сформувати робочу групу (8-14 студентів), придумати концепцію й назву збірника;
- 2) розподілити ролі:
 - ✓ відповідальний редактор (організатор і координатор),
 - ✓ автори інформаційного повідомлення для авторів із правилами подання статті (продумує вимоги щодо уніфікованого оформлення статей, ознайомлюється з поданими в цих рекомендаціях вимогами щодо змісту й обсягу; пише інформаційне повідомлення),
 - ✓ укладачі (враховуючи обрані студентами теми, продумують композицію видання, збирають статті, розташовують їх у збірнику),
 - ✓ автор передмови,
 - ✓ верстальник і художній редактор,
 - ✓ літературні редактори і коректори,
 - ✓ технічний редактор (оформлює титульні сторінки),
 - ✓ відповідальні за промоцію збірника в соціальних мережах на етапах від задуму до його реалізації.
- 3) створити і поширити інформаційний лист;
- 4) створити збірник;
- 5) написати рекламні пости для соціальних мереж.

NB Рекомендовано створити на google-диску папку, в яку кожен зможе додавати файли зі своїми матеріалами і в якій буде розміщено файл із збірником. Доступ до останнього файлу й права його редагувати повинні мати верстальник, технічний редактор, укладач і наукові керівники.

NB ***Зразки інформаційних повідомлень із правилами подання статей***

<http://surl.li/cxhZR>

http://www.ukrbook.net/visnyk_st.htm

<http://pvs.uad.lviv.ua/uk/requirements>

<http://www.wayscience.com/umovi-publikatsiyi>

NB ***Зразки збірників***

<https://odaba.edu.ua/library/periodicals/collection-of-student-scientific-works>

<https://vsau.org/studentamm/zhurnal-studentskix-naukovix-pracz>

<https://msu.edu.ua/zbirnik-naukovix-pracz-studentiv-aspirantiv-ta-molodix-vchenix-nauka-majbutnogo/>

ЗАХИСТ

Відповідно до Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України. Затверджено Наказом МОН України від 2 червня 1993 року № 161, робота над курсовою закінчується захистом [6]. Час, місце й форми проведення визначає захисту науковий керівник.

Зазвичай захист курсової роботи відбувається в період залікової сесії публічно в присутності керівників і однокурсників. Для виступу відводиться 3-5 хвилин. Студент виголошує тему й основні результати дослідження, а також розповідає про свій внесок у створення збірника наукових праць. Після виступу студент відповідає на запитання. Науковий керівник за результатами захисту виставляє оцінку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білорусцева Т. М. Методичні рекомендації щодо написання курсових робіт для студентів 4 курсу спеціальності 061 «Журналістика» / Т. М. Білорусцева ; ф-т української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. – 12 с.
2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. — Вперше; чинний від 2016—07—01. (Перевидано з поправками).
3. ДСТУ 3008:2015. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. — На заміну ДСТУ 3008—95; чинний від 2017—07—01.
4. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1—2003, IDT). — Зі скасуванням ГОСТ 7.1—84, ГОСТ 7.16—79, ГОСТ 7.18—79, ГОСТ 7.34—81, ГОСТ 7.40—82; чинний від 2007—07—01.
5. Методичні рекомендації щодо виконання, оформлення і захисту курсових робіт для студентів спеціальностей 6.030303 «Видавнича справа і редагування», 6.020303 «Українська мова і література та літературне редагування» / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ.: Ореол-сервіс, 2014. – 20 с.
6. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України. Затверджено Наказом МОН України від 2 червня 1993 року № 161 // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-93#Text>
7. Положення про організацію освітнього процесу у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова (нова редакція). – Режим доступу: <http://surl.li/bvaog>
8. Порядок контролю якості знань студентів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (нова редакція). – Режим доступу: <http://surl.li/ahier>
9. Харитоненко О. І. Можливі шляхи модернізації змісту й форми курсових робіт із журналістики / О. І. Харитоненко // Modern Research in World Science. Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference, Lviv, Ukraine, 4-6 September 2022. – Lviv, Ukraine : Sci-conf.com.ua, 2022. – С. 554-561.

Навчальне видання

Олена Харитоненко

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо написання, оформлення і захисту
курсів робіт на 2 курсі
для студентів спеціальності 061 «Журналістика»
освітньо-професійної програми «Видавнича справа та редагування»**

Підписано до друку 14.09.2022 р. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Гарнітура Times.

Ум. др. арк 0,93. Обл.-вид. арк. 0,99

Зам. № 049

Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова. 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002.
(044) 239-30-26.